

Årets resultater i STOPbasen - med fokus på nye tal for unge

Hanne Tønnesen

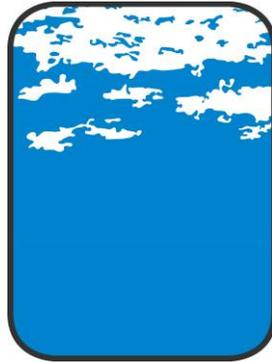
WHO-CC direktør

Clinical Health Promotion Centre,

WHO-CC for Evidence-based Clinical Health Promotion

Parker Instituttet

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health
Promotion Centre, Parker Instituttet, BFH

STOPbasen

tobak & nikotin

- Forbrug af tobak og nikotin ændrer sig
- STOPbasen - Tobak & Nikotin: Evaluering og kvalitetssikring af stopbehandling
  - snus, e-cigaretter, opvarmet tobak, vandpibe og lignende
  - på linje med rygestopbehandling

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Institutttet, BFH

Årets resultater og status

- Tast-Selv: Rådgivere taster
- Selvregistreringsmodulet = Borger-Tast
- Resultater (alle deltagere)
  - Rekruttering
  - Effekt
  - Enhedernes målopfyldelse
  - Rygeprofiler over tid
  - Unge deltagere
- Status
  - Selvregistrering og aftaler
  - Nye initiativer

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Institutttet, BFH

Antal deltagere

2021

- 17% fald ift. 2020
- 39% fald ift. 2019

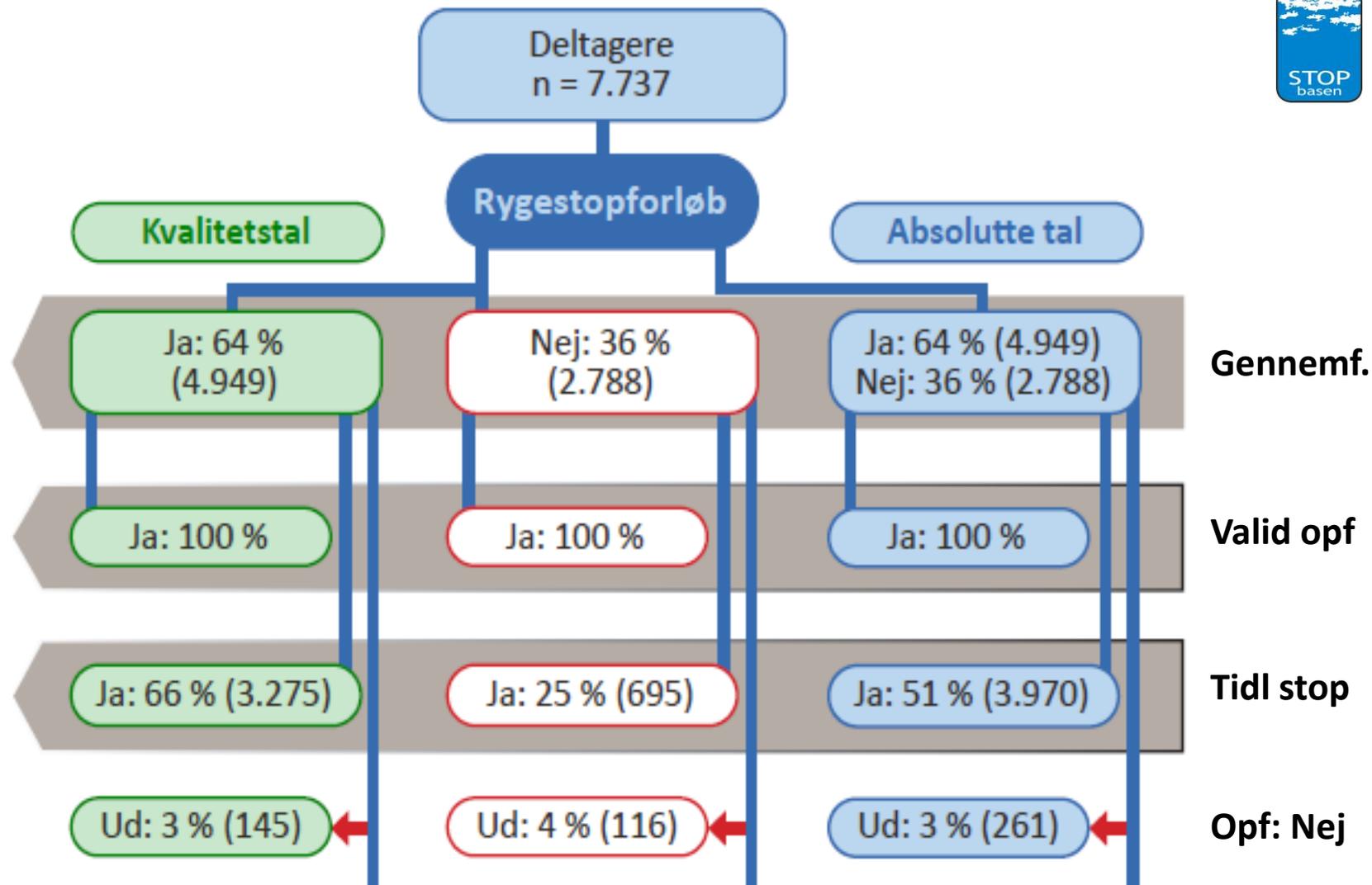
Antal deltagere på rygestopkursus	2017	2018	2019	2020	2021
Kommuner	9.833	10.620	12.420	9.188	7.449
Apoteker	85	69	68	3	5
Hospitaler	50	43	37	4	0
Praktiserende læger & tandlæger	0	0	0	0	0
Andre private aktører	129	29	69	23	56
Andre	71	37	57	49	227
Totalt	10.168	10.798	12.651	9.267	7.737

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Instituttet, BFH

Flow-diagram

- Kvalitetstal: $\geq 75\%$ af kurset gennemført
- Absolutte tal: Alle, uanset gennemførelse

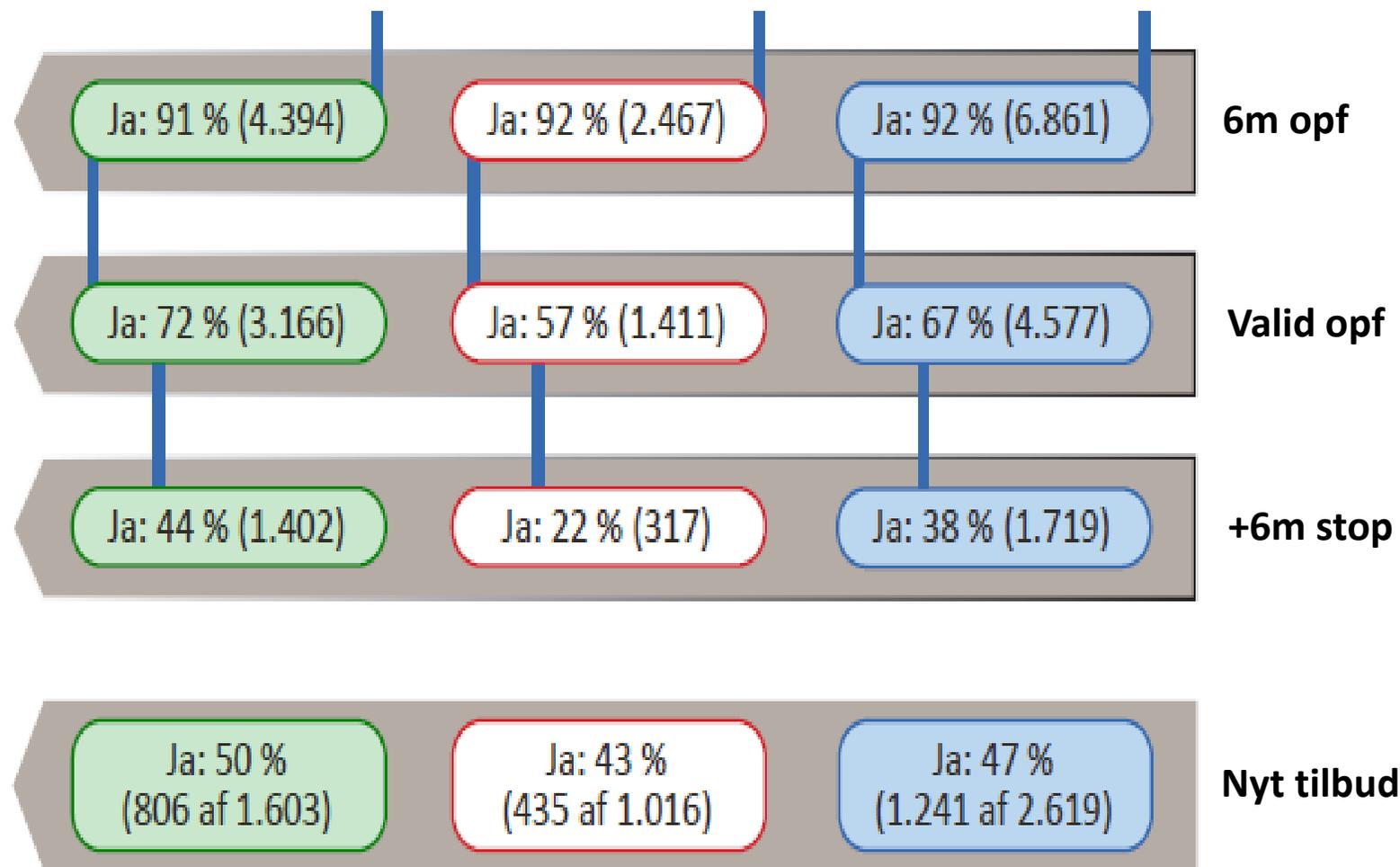

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Institutet, BFH

Flow-diagram

- Kvalitetstal: $\geq 75\%$ af kurset gennemført
- Absolutte tal: Alle, uanset gennemførelse

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Institutttet, BFH

Kvalitetsmål

2021 Indikatorer for dem, som gennemfører $\geq 75\%$

- Alle er reducerede med 1-4 %

Indikator	Mål	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22
1) Gennemførelse	80 %	66 %	65 %	64 %	66 %	64%
2) Røgfri ved kursusafslutning	80 %	68 %	70 %	73 %	70 %	66 %
3) Opfølgingsrate	80 %	93 %	93 %	95 %	93 %	91 %
4) Røgfri efter 6 måneder	50 %	46 %	47 %	46 %	46 %	45 %
5) Tilfredshed med kurset	90 %	90 %	90 %	91 %	89 %	88 %

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Institutet, BFH

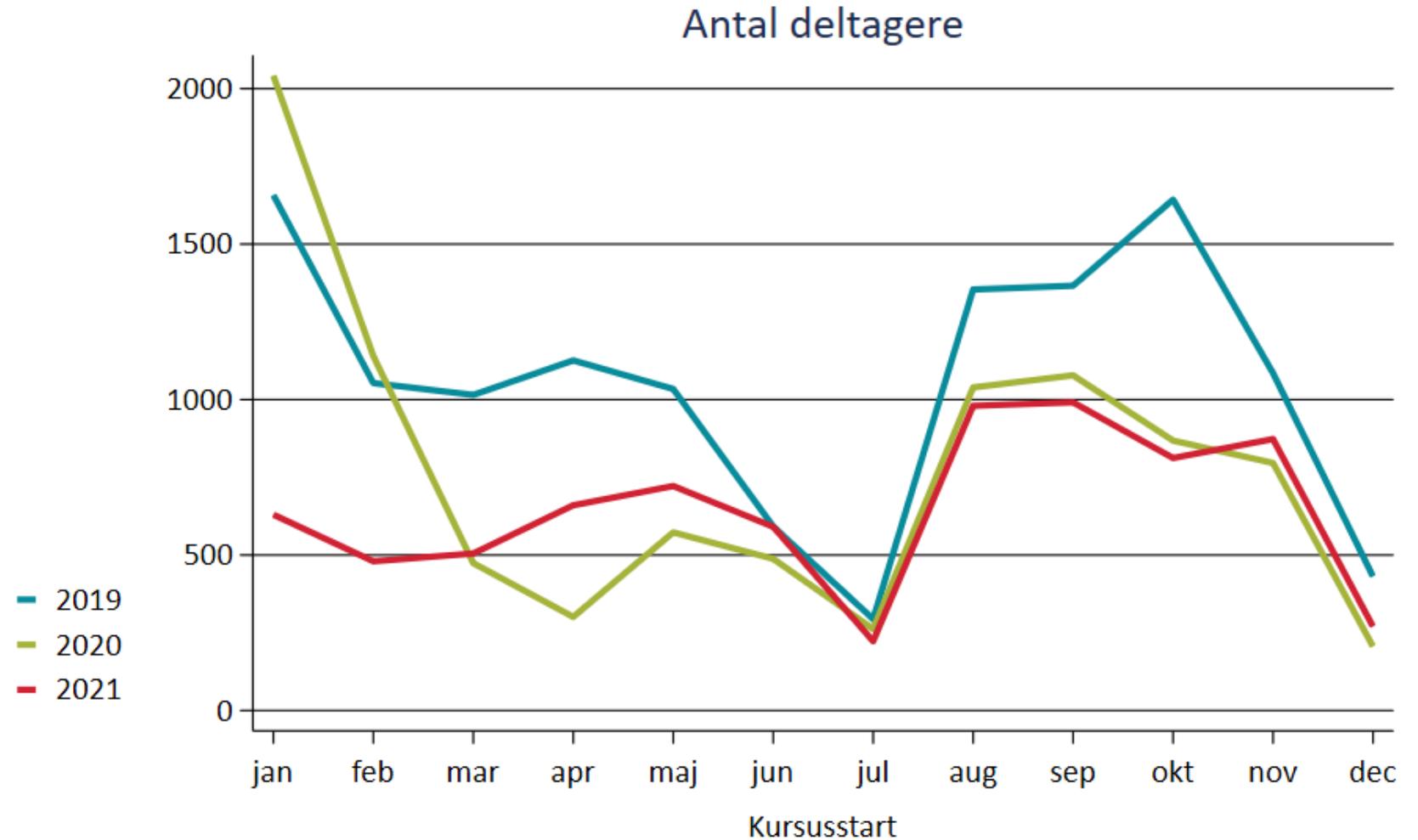
Rekruttering før, under og efter pandemi

Ca 1,2% var på kursus i 2021 (14% rygere i DK)

Ca 1,4% var på kursus i 2020 (13% rygere i DK)

Ca 1,8 var i 2019 rekord-året (14% rygere i DK)

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Institutet, BFH

Kvalitetsmål: 47 enheder opfylder ≥ 1 (57 i 2020)

1 opfylder 5

- Rygestopkonsulenterne

4 opfylder 4

- Gribskov Kommune
- Hjørring Kommune
- Slagelse Kommune
- Stevns Kommune

8 opfylder 3

- Brønderslev Kommune
- Frederiksberg Kommune
- Halsnæs Kommune
- Ikast-Brande Kommune
- Køge Kommune
- Langeland Kommune
- Syddjurs Kommune
- Aabenraa Kommune

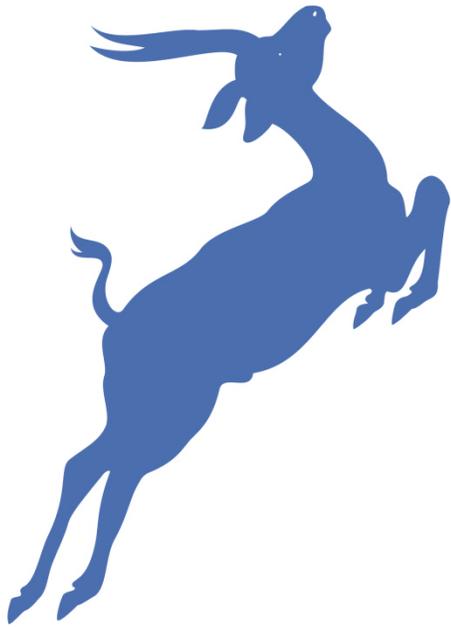

13 kommuner opfylder 2

- Favrskov
- Gladsaxe
- Haderslev
- Hedensted
- København
- Randers
- Ringkøbing-Skjern
- Skanderborg
- Sorø
- Sønderborg
- Varde
- Vejle
- Aalborg

22 kommuner opfylder 1

- Ballerup
- Esbjerg
- Fredericia
- Frederikshavn
- Helsingør
- Herning
- Horsens
- Individuelt forløb/
Stoplinien
- Kalundborg
- Kolding
- Næstved
- Odense
- Rødovre
- Silkeborg
- Skive
- Svendborg
- Tønder
- Vejen
- Vestegnen og
Sydamager*
- Vesthimmerland
- Viborg
- Aarhus

Årets højdespringere

3 nye kvalitetsmål:

- Brønderslev Kommune
- Køge Kommune
- Stevns Kommune

2 nye kvalitetsmål:

- Ikast-Brande Kommune
- Sorø Kommune

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Instituttet, BFH

Rygeprofiler over tid

- Fagertröms score: 0-10
- Storryger: ≥ 15 cig dgl
- 1 Pakkeår = 20 cig dgl i 1 år

		2010	2015*	2020	2021
Storryger	procent	72	82	76	75
Fagerström	gennemsnit	5,1	5,5	5,4	5,3
Pakkeår	gennemsnit	31	34	34	33

*2015 implementeredes Sundhedsstyrelsens storrygerpulje med gratis nikotinsubstitution til storrygere. Tallene ligger stabilt i 2010-2014 og 2016-2020

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Instituttet, BFH

De to 5 % mål for rygning fra SST og Røgfri Fremtid samt WHO

Vi er længere fra 5%-målene

- Stopbehandling: 5 % af landets rygere skal modtage et face-to-face stopforløb hvert år.
  - I 2021 var det kun 1,2%
  - For at nå målet, skal indsatsen 4-dobles!
- Rygefrekvens: Max 5% rygere blandt voksne og ingen under 18 år i 2030.
  - I 2021 røg 14% så Danmark er 8% eller ca. 432.000 rygere fra målet
  - For at nå målet skal rygningen derfor reduceres med ca. 1,2% svarende til 54.000 rygere hvert år indtil 2030!
- STOPbasen vil følge op

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Institutet, BFH

De to 5 % mål for rygning fra SST og Røgfri Fremtid samt WHO

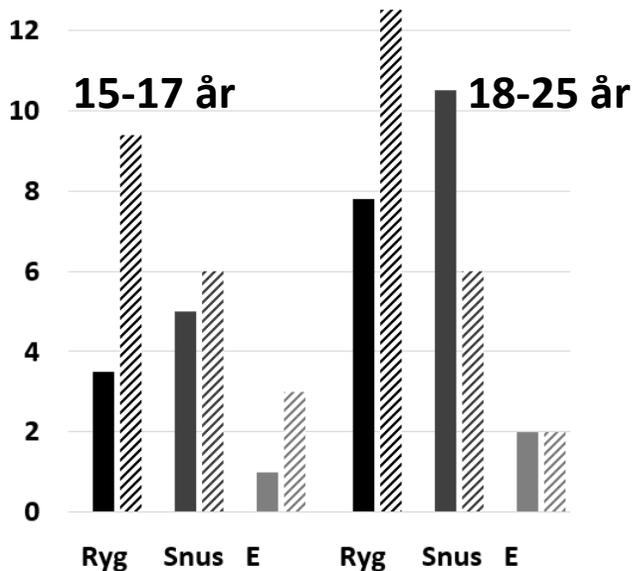
Vi er længere fra 5%-målene

- Stopbehandling: 5 % af landets rygere skal modtage et face-to-face stopforløb hvert år.
  - I 2021 var det kun 1,2%
  - For at nå målet, skal indsatsen 4-dobles!
- Rygefrekvens: Max 5% rygere blandt voksne og ingen under 18 år i 2030.
  - I 2021 røg 14% så Danmark er 8% eller ca. 432.000 rygere fra målet
  - For at nå målet skal rygningen derfor reduceres med ca. 1,2% svarende til 54.000 rygere hvert år indtil 2030!
- STOPbasen vil følge op

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Institutet, BFH

Unge stopforløb: Tobak & nikotin

SST. 2022. Cancer.dk. 2019+2021.

2017-2021	Forbrug		6m opf: 'T/N fri'
Tobak & nikotin	N = 8.109	%	Absolutte tal
Rygning	7.376	91%	37%
Snus	220	3%	64%
E-cig	88	1%	56%
Rygning & Snus	176	2%	39%
Rygning & E-cig	126	2%	13%
Snus & E-cig	7	0,1%	50%
Alle 3	35	0,4%	19%
Missing	81	1%	-

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Institutet, BFH

Status: 2021-2022

- Fra rygning til tobak og nikotin
  - Opdaterede spørgeskemaer for unge og voksne pilottestes i Århus og Hvidovre kommuner
  - IT-implementeres primo 2023
- Selvregistreringsmodulet (Borger-Tast)
  - Afventer IT-implementering pga. sikkerhedsopdateringer og Frozen Zone første kvartal 2023
- Aftaler
  - DBA under implementering i kommuner og andre enheder
- Opfølgningsinitiativ, Evaluering og kommunikation – videndeling og support
  - Alle 19 er gennemført/færdiggøres på nær opdateret e-læring

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Institutet, BFH

Nye initiativer

- Tak til rådgivere for jeres flotte indsats – trods pandemien
- Tak til deltagerne i STOPbasen
- Tak til SST/SUM for bevilling
- Tak til samarbejdspartnere og alle som arbejder mod tobaksfrihed
- Tydeligere registrering af snus, e-cigaretter mv. på spørgeskemaet (oprindeligt planlagt til 2023)
- Opfølgningsinitiativ
  - Formålet er at få viden om præferencer, muligheder for forbedring samt årsager til høj eller lav opfølgning
  - Interviews med deltagere fra 2022 forsøgt opfulgt uden held og rådgivere inkl. stoplinjen
- Opdatering af aftaler gennemføres løbende som almindelig sekretariatsstøtte

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Institutet, BFH

Anbefalinger

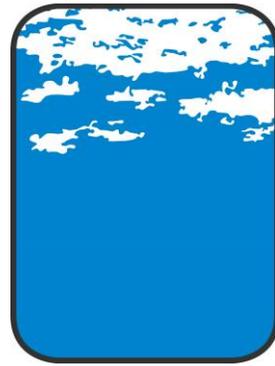
- 4-doble intensive standardiserede stopforløb i alle kommuner og gå fra 1,2 % til målet på 5 % rygere i kvalitetssikrede forløb per år indtil 2030
- styrke kvalitetssikret stopbehandling for unge tobak- og nikotinbrugere
- fortsætte vederlagsfri støttemedicin i stopforløb

Vigtige resultater i 2021

- Covid-pandemien påvirker fortsat ind i 2021
- Fortsat 3 ud af 4 personer opfordres til at deltage i stopkurser via sundhedspersoner
- Det nye fald på yderligere 17% rammer bredt på tværs af alder, uddannelse og profiler med > 3% fald:
  - andelen af standardforløb
  - brug af receptpligtig støttemedicin
  - udligning på køn nu 50% for både mænd og kvinder

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Institutet, BFH

STOPbasen
tobak & nikotin

Opdateret spørgeskema i STOPbasen - med nikotin- og blandingsforbrug

Hanne Tønnesen

WHO-CC direktør

Clinical Health Promotion Centre,

WHO-CC

Parker Instituttet

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health
Promotion Centre, Parker Instituttet, BFH

Metoden på registreringskemaet

8a. Type af stoptilbud:

(Sæt kryds i én af kasserne)

b.1 Metode (sæt kryds i én af kasserne):

- Standardforløb (guldstandardprogram)
- Standardforløb med løbende optag
- Forebyggelsessamtale
- Andet: _____

b.2 leveret via (sæt evt. flere krydser):

- Fysiske møder
- Onlinemøder
- Telefonsamtaler

- Individuelt forløb
- Gruppeforløb
- Andet (anfør): _____

Fx forebyggelsessamtaler og lynkursus

c. Er der anvendt supplerende former for kontakt? (sæt gerne flere krydser):

- Nej
- Ja - per brev/e-mail
- Ja - SMS
- Ja - telefonsamtale
- Ja - digital støtte som app og web
- Ja - andet: _____

Samtykke til at blive registreret i STOPbasen og til at blive fulgt op efter 6 måneder er nu at finde på rådgiverens ark

STOPbasen

Opdateret 01.09.2022

Basisskema for deltagere i stopaktiviteter

Dette skema udfyldes af rådgiveren

Stopenhed (nr.):

Kursusnr.:

Navn: _____

A) Deltageren har givet informeret samtykke til, at data må registreres i Stopbasens database **Nej** **Ja**

B) Deltageren har givet informeret samtykke til at blive fulgt op efter 6 mdr. **Nej** **Ja**

1. Deltageren er fremmødt antal gange: | | |

2. Bruger deltageren tobak/nikotin efter kurset?

Hvis ja, hvor ofte?

Nej, intet

Hvilket forbrug af tobak og nikotin har deltageren før, efter og 6 måneder efter er ensrettet

1.a Bruger du?

- Nej: Ja,:
- cigaretter, pipe og lign.
  - snus/nikotinposer/tyggetobak
  - e-cigarett/vapes
  - opvarmet tobak
  - vandpipe
  - andet: _____

1.b Hvor ofte?

- dagligt ugentligt månedligt

1.c Hvor længe?

	år og		måneder

2. Bor du sammen med en ryger?

- Nej Ja

3. Bor du sammen med voksne (over 18 år)?

- Nej Ja

4. Bor du sammen med børn (under 18 år)?

- Nej Ja

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Institutttet, BFH

Flere tobakstyper indgår i tabellen hos Fagerström

5. Nikotinafhængighed (Fagerström score):

Sæt kryds ved én besvarelse for hvert spørgsmål og tæl point sammen nederst!

a. Hvor lang tid går der, fra du vågner, til du bruger tobak/nikotin?

- Point**
- Under 5 minutter: 3
  - 6-30 minutter: 2
  - 31-60 minutter: 1
  - Over 60 minutter: 0

b. Har du svært ved at lade være, hvor det er forbudt?

- Ja: 1
- Nej: 0

c. Hvad er sværest at undvære?

- Den om morgenen: 1
- En anden: 0

d. Hvor meget bruger du i løbet af et døgn?

Angiv antal:

- cigaretter
- cigarillos
- cerutter
- cigarer
- pibestop
- snus/nikotinposer
- tyggetobak
- e-cigaretter/vapes
- opvarmet tobak
- vandpibe
- andet

Optaget nikotin*:

- 1 cerut = 3 cigaretter
- 1 cigar = 4 cigaretter
- 1 cigarillo = 1 cigaret
- 1 pibestop = 3 cigaretter
- 1 snus = 1 cigaret
- 1 nikotinpose ca. 2 mg = 1 cigaret
- 1 tyggetobak = 1 cigaret
- 1 ml e-cigaretvæske = 1 cigaret
- 1 opvarmet tobak = 1 cigaret
- 1 vandpibe = ½ cigaret

Andet beregnes af rådgiveren

Antal cigaretter (omregn efter tabellen):

- 0-10: 0
- 11-20: 1
- 21-30: 2
- Over 30: 3

e. Bruger du mere først på dagen end resten af dagen?

- Ja: 1
- Nej: 0

f. Bruger du tobak/nikotin, når du er syg eller sengeliggende?

- Ja: 1
- Nej: 0

Læg de markerede tal sammen og skriv summen her:

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health Promotion Centre, Parker Instituttet, BFH

Strukturen er uændret

Hanne Tønnesen, WHO-CC direktør, Clinical Health
Promotion Centre, Parker Institutttet, BFH

Clinical Health Promotion Centre • STOPbasen
Bispebjerg & Frederiksberg Hospital • Parker Institutttet